

Óvodából az iskolába

Mikor válik egy gyermek iskolaéretté? Hogyan tudunk jól dönteni?

Az iskolakezdés a gyermek életének egyik legjelentősebb fordulópontja. Meghatározza iskolai pályafutását, ami később egész életére is kihathat. Ha nem a megfelelő időben történik a beiskolázás, annak hosszú távú negatív következményei is lehetnek. Sokan azt gondolják, az iskolaérettség egyenlő az okossággal és az ügyességgel. Ez azonban így nem igaz, mint ahogyan az sem, hogy hat éves kor után automatikusan iskolaéretté válik a gyermek. Az iskolaérettség összetett fogalom, a gyermek egész személyiségének fejlettségét foglalja magába. Fizikai, kognitív, pszichés, és szociális alkalmasságot jelent az iskolai elvárásoknak való megfeleléshez.

Különösen a nyáron született gyerekeknél okoz bizonytalanságot az iskolakezdés kérdése. A döntés megkönnyítése érdekében fontos minél több oldalról információt gyűjteni a gyermek képességeiről – nemcsak otthoni, hanem óvodai és egyéb közösségi viselkedéséről is. Figyeljük meg tudatosabban gyermekünket! Érdemes megfigyelni őt különböző helyzetekben: hogyan kommunikál felnőttekkel, hogyan viselkedik új környezetben, milyen a kudarctűrése, kezdeményez-e játékot, képes-e hosszabb ideig elmélyülni egy tevékenységben, vagy mennyire tudja elfogadni a szabályokat. Az óvónők a gyermek napjainak jelentős részét kísérik figyelemmel. Tapasztalatuk alapján reális képet adhatnak arról, hogyan viselkedik közösségben, hogyan teljesít különféle helyzetekben, milyen erősségei és fejlesztendő területei vannak. Bár hivatalosan már nem dönthetnek az iskolaérettségről, véleményük és megfigyeléseik rendkívül hasznosak lehetnek.

Az iskolaérettség feltételei

Az iskolérett gyermeket foglalkoztatja a tanulás kérdése. Várja, érdeklődik az iskola felől és ez a téma megjelenik esetleg a játékaiban is. Új fejlődési lépcső kezdődik. 6-10 éves korban nagyon fontos a gyermekek számára a megfelelés, a jó teljesítmény. Ilyenkor a pedagógusok szerepe is felülreprezentált. Alsó tagozatban meghatározó véleményük. Amíg ez az érdeklődés nem alakul ki, és inkább a játékos dolgok kötik le a figyelmét, korai lehet még az iskola kezdés. Az iskolaérettség nem azt jelenti, hogy a gyermek minden területen tökéletesen teljesít. Inkább azt, hogy egyensúlyban vannak a következő készségek:

- Testi fejlődés: arányos testalkat, fogváltás, mozgáskoordináció, finommotorika, egyensúly, testkép, dominancia kialakulása.

- Értelmi képességek: számfogalom, logikus gondolkodás, nyelvi kifejezőkészség, tájékozottság, emlékezet, figyelem.
- Pszichés érettség: feladattartás, szabálykövetés, monotóniatűrés, kudarckezelés, érdeklődés az iskola iránt.
- Szociális érettség: kortársakkal és felnőttekkel való együttműködés.

Az iskolaérett gyermek:

1. Várja az iskolát, készül rá.
2. Elvégzi önállóan a rábízott feladatokat, kitartó, nem hagyja félben.
3. Képes legalább 20 percig figyelni, nyugodtan ülni, türelmesen várni.
4. Kudarcot jól túri, elviseli a frusztrációt.
5. Monotónia tűrése kialakult.
6. Önreflexióra képes
7. Megérti az egyszerű utasításokat.

Hogyan készíthetjük fel a gyermeket az iskolára?

Akár marad még egy évet óvodában, akár iskolába megy, fontos, hogy pozitív élményekkel és megfelelő támogatással lépjen be az iskolai világba.

- Lelki felkészítés: Beszélgessünk az iskoláról, keltsük fel az érdeklődését, vonjuk be az iskolakezdés előkészületeibe.
- Kognitív fejlesztés: játékos tevékenységekkel – például gyurmázás, színezés, társasjáték – erősíthetjük az iskolai feladatokhoz szükséges képességeket.
- Mozgásfejlesztés: Kültéri játékokkal, labdázással, homokozással, kerékpározással, ugrálással a nagymozgások fejleszthetők.
- Verbális készségek: Meséléssel, mondókákkal, beszélgetésekkel fejleszthető a szókinész és a kifejezőkészség.

Az iskolaérettség egy összetett, sokrétű állapot. Nem egyik napról a másikra alakul ki, és nem is mindenkinél ugyanúgy. A szülők a környezetük támogatásával és tudatos megfigyeléssel jól tudnak dönteni arról, mikor jött el a megfelelő idő a gyermek iskolakezdésére. Szakszolgálatunk 2025. szeptemberében is szűrni fogja a kőszegi járás óvodáiban a 2025. augusztus 31.-ig 5. életévüket betöltött gyermekeket. Ezzel nyújtunk segítséget, és adunk javaslatot a szülőknek a gyermekük aktuális fejlettségi szintjéről, hogy minél könnyebben tudjanak dönteni az iskola kezdés idejéről. Azok a gyerekek, akik 2026. augusztus 31-ig betöltik hatodik életévüket, tankötelessé válnak a 2026/27-es tanévben. Ha a szülő úgy érzi, gyermeke még nem elég érett az iskolakezdéshez, kérvényezheti az óvodában maradást az Oktatási Hivatalnál – a határidő 2026. január közepe. A kérelem postán vagy Ügyfélkapun keresztül nyújtható be, a hivatal által 2026. januárban közzétett formanyomtatványon.